

УДК 81'243:378.147: 004=93
DOI: 10.32342/2522-4115-2023-1-25-20

Н.М. БЛИНОВА,
*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов,
Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)*

О.В. КИРИЛОВА,
*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри масової та міжнародної комунікації,
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (м. Дніпро)*

М.В. ДОЛЖЕНКО,
*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов,
Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)*

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОБІЛЬНИХ ЗАСТОСУНКІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Оскільки мобільне навчання набуває комплексних і системних ознак, вкрай важливо здійснити розвідку конкретних засобів, що сприяють реалізації освітніх завдань та набуття необхідних компетентностей здобувачами вищої освіти. Метою статті є огляд наявних мобільних застосунків, призначених для вивчення англійської мови як іноземної українськими студентами задля визначення їх дидактичного потенціалу.

Методи дослідження: аналіз джерел з теми дослідження дозволив зрозуміти стан розробленості теми, основні напрями вітчизняних та закордонних досліджень мобільного навчання; описовий метод дав можливість узагальнити досвід, отриманий у ході проведення розвідки; синтез отриманих даних сприяв укладанню концепції дослідження та її втіленню.

Розглядається дидактичний потенціал мобільних застосунків при вивченні англійської мови як іноземної. Проаналізовано низку мобільних додатків, пропонованих Google Play; визначено, що типологічно вони можуть бути класифіковані за різноманітними ознаками (віком цільової аудиторії, рівнем володіння іноземною мовою, експертністю розробника, обсягом опрацьованого матеріалу, кількістю завантажень та балом, яким користувачі оцінили певний застосунок). Було проаналізовано додатки, які можна логічно й природно ввести в навчальний процес здобувачів I курсу рівнів elementary та pre-intermediate. Усього було розглянуто 8 застосунків. Незважаючи на досить значну різноманітність проаналізованих додатків, спільними рисами для них є реалізація концепції «edutainment», за якої навчальні цілі досягаються шляхом поєднання ігрової форми та освітньої складової матеріалу, що розглядається.

У результаті дослідження було виявлено, що розробники застосунків найбільше уваги приділяють граматичному матеріалу і тематичній лексиці. Вивчені теми можна закріпити за допомогою тестів, часто викладених в ігровій формі. Безперечним позитивним моментом є озвучені носіями англійської мови лексеми, що вивчаються, граматичні конструкції та цілі речення. Мобільні застосунки є потужним допоміжним матеріалом, до якого викладач може звертатись під час розгляду конкретних тем. Здобувачеві зручно користуватись мобільними додатками у позааудиторний час, закріплюючи інформацію, засвоєну з підручників та розширюючи її за допомогою поданого у застосунках матеріалу. Проте мобільні додатки в жодному разі не замінюють основного підручника, виступаючи лише одним із різновидів сучасного, актуального і зрозумілого сучасному здобувачеві вищої освіти дидактичним матеріалом.

Ключові слова: m-learning, edutainment, мобільний застосунок, іноземна мова, компетентність, дидактичний матеріал, дидактичний потенціал, граматичний матеріал, лексичний матеріал.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Активна диджиталізація соціальних практик, спричинена об'єктивними процесам, привела до того, що мобільне навчання набуває комплексних і системних ознак. Цей формат, який тільки набуває інституціонального статусу, вже перетворився на потужний складник освітнього процесу.

M-learning, наукове осмислення якого стартувало на початку 2000-х років, наразі суттєво розширює можливості електронного навчання, сприяє незалежному та активному освітньому процесу, перетворює освітні заклади на цілодобові безбар'єрні навчальні центри [B. Klimova, A. Berger, 2020]. Перші спроби дефініції «мобільного навчання» зроблено у наукових статтях К. Квінна [C. Quinn, 2000], М. Шарплза [M. Sharples, 2002], Дж. Трекслера [J. Traxler, 2005]. Однак подальший розвиток дискусії навколо зазначеного формату актуалізував складності його визначення, мінливість технологічного базису, багатовекторність функціоналу, що привело до появи доволі великої кількості наукових підходів [O. Kyrylova, N. Vlynova, V. Pavlenko, 2023]. У 2013 р. Х. Фарлі, А. Мерфі та С. Різ доходять думки, що «єдиного розуміння, що таке мобільне навчання немає» [H. Farley, A. Murphy, S. Rees, 2013]. Через 6 років цю проблему піднімає М. Грант у статті «Труднощі у визначенні мобільного навчання: аналіз, характеристики дизайну та наслідки», заявляючи, що у науковому дискусії «використання термінів «mobile learning» та «m-learning» є безсистемним» [M.M. Grant, 2019]. Більш-менш комплексний підхід до створення методологічного базису знаходимо у праці Н.Ч. Озуорчун, Ф. Табак, де зауважено, що «мобільне навчання походить від електронного, а електронне, своєю чергою, є похідним від дистанційного» [N.C. Ozuorun, F. Tabak, 2012, p. 300]. При цьому мобільне навчання є ефективним засобом покращання освітнього процесу, а не методом його реалізації.

Говорячи про продуктивне вивчення іноземних мов, наразі взагалі важко оминати фактор використання мобільних інструментів. Завдяки поширенню застосування мобільних пристроїв на уроках англійської мови як іноземної (EFL) навіть виникла така спеціалізована форма mobile learning, як вивчення мови за допомогою мобільного пристрою (від англ. – mobile assisted language learning, MALL). Ця форма досліджується у працях С. Шада [S.N. Şad et al., 2020], Дж. Хорттайма [J. Irudayasamy, S.Y. Uba, C.A. Hankins, 2021], Р. Алгарве [R. Al-Jarf, 2022] та ін. Гнучкість і легкий доступ до MALL у будь-якому місці в будь-який час дозволяє продовжувати навчання навіть після занять, але те, що відрізняє його від мобільного навчання або комп'ютерного навчання мові (від англ. – computer-assisted language learning, CALL), це те, що він дає студентам можливість брати участь у вивченні мови в повсякденному соціальному середовищі, легко застосовувати ті чи ті практики, використовувати мовні конструкції для своїх щоденних комунікативних і культурних потреб і отримувати негайні та мотивуючі фідбеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ефективності залучення інструментарію MALL в освітній процес EFL є актуальним і дискусійним. Результати актуальних досліджень показують, що вивчення використання мобільних технологій в різних аспектах вивчення мови підтверджують гіпотезу про те, що мобільні технології здатні покращити засвоєння іноземної мови. Однак більшість досліджень останніх десяти років є експериментальними, дрібномасштабними і короткотерміновими. Бракує кумулятивних досліджень і, як зауважують О. Віберг та О. Гренлунд, «більшість теорій і концепцій використовуються тільки в одній чи декількох працях» [O. Viberg, A. Grönlund, 2012]. Це, звісно ж, актуалізує питання щодо часової надійності результатів, їх валідності за умов зміни технологій та масштабування.

У 2021 р. дослідники з Університету штату Огайо проаналізували наукові праці, присвячені тематиці MALL і дійшли висновку, що більшість орієнтована «на дизайн, має кількісний характер і використовує методи неймовірної вибірки» [M. Shortt, S. Tilak, I. Kuznetsova, V. Martens, V. Akinkuolie, 2021, p. 10]. Це може означати, що акцентується не на процесі чи результаті вивчення мови за допомогою мобільних інструментів, а на самих інструментах. Р. Шадієв, Т. Лю та В.Й. Хван дійшли висновку, що наразі дослідникам слід чітко вказувати, які підходи використовуються, розширювати збір даних за межі опитувальників, критично аналізувати проблеми MALL і використовувати більш контекстно орієнтовані підходи для вивчення досвіду соціальної комунікації [R. Shadiev, T. Liu, W.Y. Hwang, 2020]. Такої ж думки

дотримуються й А. Кукульська-Гюльме та О. Віберг, говорячи про те, що принципи та рамки вивчення другої мови (SLA) мають бути чітко розкриті в емпіричних дослідженнях, на додаток до вивчення аспектів соціальної взаємодії в MALL [A. Kukulka-Hulme, O. Viberg, 2018]. До речі, такі рекомендації мають міждисциплінарний характер і також стосуються, наприклад, медіаосвіти [О. Kyrylova, N. Blynova, V. Pavlenko., 2023] тощо.

Виокремлення раніше невирішених частин загальної проблеми. Незважаючи на достатньо вагомий наукових доробок, що наявний стосовно питань використання MALL у процесі вивчення англійської мови як іноземної, мінливий характер проблеми потребує постійного її моніторингу та аналізу. Як вже зауважувалося, експериментальний характер досліджень не дозволяє говорити про відсутність дослідницького потенціалу у цьому напрямі. Зокрема поза увагою дослідників наразі опинився саме дидактичний потенціал мобільних застосунків, так само, як і специфіка застосування MALL інструментів українськими користувачами.

Метою статті є огляд наявних мобільних застосунків, призначених для вивчення англійської мови як іноземної українськими студентами задля визначення їх дидактичного потенціалу.

Методи дослідження. Аналіз джерел з теми дослідження дозволив зрозуміти стан розробки теми, основні напрями вітчизняних та закордонних досліджень мобільного навчання; описовий метод дав можливість узагальнити досвід, отриманий у ході проведення розвідки; синтез отриманих даних сприяв укладанню концепції дослідження та її втіленню.

Виклад основного матеріалу дослідження. Надзвичайно широкі можливості при вивченні англійської мови надають мобільні додатки, які є у вільному доступі на Google Play.

На запит «англійська мова» Google Play станом на початок 2023 р. видає перелік з 30 застосунків: «Англійська мова вивчення», «Duolingo: вивчай мови», «Здай ЗНО на 200», «Англійська для початківців», «Англійська мова Advanced», «Ewa: вивчати англійську мову», «Learn English. All levels. 4 Skills», «Mnemonic Words», «Англійська мова з Lingualeo», «EnglishDom. Online School Courses», «Reword. Англійська мова. Вчити слова», «Вчити англійську», «Вчити англійську – 11 000 слів», «Вчити англійську – 5 000 фраз», «Англійська мова в ED Words», «Вивчення англійської для дітей», «Англійська мова з кавою», «Англійська мова навчання 6+», «Вивчайте англійську – для початківців», «Buddy.ai: англійська для дітей», «Gramago: вивчати англійську мову», «Simpler: вивчати англійську мову», «Tongo: вивчи англійську», «Ewa kids: англійська для дітей», «Вивчайте англійську мову», «Англійська для дітей: Фіксики», «EnG 2: ігри для дітей від 3 років», «Вивчати американську англійську», «Unicorn: Вчимо англійську для дітей».

Усі застосунки у Google Play можна поділити за кількома критеріями:

- за віком, для якого призначено матеріал;
- рівнем володіння мовою;
- обсягом опрацьованого матеріалу;
- експертністю розробника;
- популярністю, тобто кількістю завантажень.

Предметом нашого інтересу є додатки, які можна вписати в навчальний процес як дидактичний матеріал під час вивчення англійської мови студентами рівнів elementary та pre-intermediate. Наприклад, до таких, що відповідають нашим потребам, належить додаток «Англійська мова вивчення». Розробник – Amisa. Додаток було скачано понад 10 тис. разів. Цільова аудиторія – необмежена («Для всіх»)

Додаток потребує версії Android від 5.0 та вище. На сьогодні функціонує 37-ма версія застосунку, датована 27 вересня 2022 року. Перший же реліз відбувся 28 липня 2018 року. Передбачено платні сервіси від 49 центів за одиницю товару.

Розробники задають різні рівні вивчення мови. Так, передбачено завдання від початкового рівня до переконливого спілкування. Підкреслюється, що автор застосунку сам вивчав іноземну мову за цією методикою. Передбачено 12 досить значних за обсягом уроків, що стосуються:

- специфіки вживання дієслів to be, have got, has got (have, has) та особливостей побудови речень в англійській мові;
- іменників, де розробники дають поняття предметності, місця, категорій іменника;

- граматичні часи груп present, past, future;
- особливості утворення питальних речень;
- прийменники часу, місця, руху;
- специфіка займенників в англійській мові;
- ступені порівняння прикметників;
- модальні дієслова can, may, must, should;
- теперішній тривалий час (Present Continuous).

Логічно, що передбачено виклад теоретичного матеріалу, де подано граматичні правила і максимально просто пояснено специфіку конкретного мовного явища, та дві практичні частини, які дозволяють набутти практичних навичок його вживання.

До безперечних переваг додатка належить розмовник, в якому подано лексику різних тем, що можуть знадобитись у практичному спілкуванні.

Озвучені іноземною мовою речення розвивають навички аудіювання, тренують вимову (<https://play.google.com/store/apps/details?id=c.amisa.myenglishpro&hl=ru&gl=US>).

Відтак цей застосунок можна рекомендувати студентам рівнів elementary та pre-intermediate під час вивчення відповідних тем. Звісно, не можна стверджувати, що мобільний застосунок здатен замінити підручник, але як дидактичний матеріал, до якого студент може звертатись у зручний для нього час, повторювати, закріплювати інформацію, подану під час заняття, означений додаток може бути дуже корисним. Краще, якщо здобувачі будуть звертатись до цього додатка як дидактичного матеріалу у позаурочний час, тобто використовувати пропонувані матеріали для відпрацювання годин, виділених для індивідуального опанування предмета.

Наступний цікавий ресурс із значним дидактичним потенціалом – «ЗНО. Англійська мова». Розробник – Roman Svistel. Його авторству також належать інші застосунки для абітурієнтів:

- ЗНО. Історія України;
- ЗНО. Українська мова;
- ЗНО. Математика.

Додаток, призначений для підготовки до складання тестування з англійської мови, було скачано понад 10 тис. разів, вихід у прокат датовано 6 лютого 2017 року. На сьогодні функціонує версія 1.0.5, а останнє оновлення відбулось 28 квітня 2017 року. Необхідна версія Android – від 4.1 та вище.

Розробник пропонує значну кількість матеріалів, що охоплюють шкільну програму з англійської мови і дозволяють підготуватись до ЗНО. Проте з огляду на те, що багато у яких закладах середньої освіти на уроках приділяється значна увага підготовці до зовнішнього тестування, застосунок може бути корисний як матеріал для повторення, який можна студіювати як на уроках, так і в позаурочний час.

Платного контенту тут не передбачено, але відсутність оновлень свідчить не на користь популярності застосунка. Хоча у період, коли випускники здають мультипредметний тест, концентроване подання інформації, навпаки, є перевагою перед іншими джерелами матеріалів. (<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.lembergstudio.roman.znoenglish&hl=ru&gl=US>).

Ще один цікавий, на наш погляд, ресурс, – «Англійська А1 для початківців». Розробник – Mobiteach LLC. Застосунок має високий користувацький рейтинг – 4,7 з максимальних 5 балів. Скачаний був понад 10 млн разів, цільова аудиторія – найширша («Для всіх»).

Розробник спеціалізується на застосунках для вивчення іноземних мов з початкового рівня. Авторству Mobiteach LLC належать:

- вчити корейську для початківців;
- вчити турецьку для початківців;
- вчити арабську для початківців;
- французька a1 для початківців;
- вчити німецьку для початківців.

На сьогодні робочою є версія 5.0.0, останнє оновлення датоване 12 грудня 2022 року. У прокат же вийшов 15 лютого 2014 року. Потребує досить високої версії Android – від 7 і вище. Абсолютно безкоштовний додаток. (<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.plus1s.neya&hl=ru&gl=US>).

Розробник підкреслює, що застосунок є самовчителем для тих, хто робить лише перші кроки в опануванні іноземної мови. Відтак користувач має змогу отримати базові знання з предмета, зокрема з розмовної англійської. Перевагою додатка є задіяні для його розробки фахівці – методисти і викладачі вишів.

Контент розбитий на окремі уроки, кожен з яких містить:

1. Теорія. Словник ознайомить із вимовою англійських слів, а зображення покаже предмет вивчення.

2. Практика.

– Вчіться говорити. Відпрацюуйте свою вимову, подолайте мовний бар'єр.

– Вчіться розуміти. Визначте предмет, що відповідає словам англійською мовою.

– Навчіться читати англійською та перекладати (приклад завдання – прочитайте всі варіанти слів і виберіть той, що відповідає картинці).

– Правопис (приклад завдання – скласти слово з поданих літер)» (<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.plus1s.neya&hl=ru&gl=US>).

Застосунок подає лексику з величезної кількості тем: сім'я і друзі, життя, частини тіла, описи людей, одяг, цифри, кольори, календар і час, свята, емоції, взуття й аксесуари, хобі та інтереси, спорт, школа, освіта, професії, комп'ютер, світ навколо нас, дім, спальня, ванна кімната, кухня, домашні справи, приготування їжі, овочі, фрукти і ягоди, їжа та напої, погода, місто і країна, село, транспорт, магазини і покупки, вільний час, книги і мистецтво, музика, кіно і театр, ЗМІ, мандрівки, природа, політика, здоров'я, іграшки.

Вдало розроблені вправи допомагають засвоїти лексику з максимальною простотою. Відтак застосунок може стати у пригоді як ілюстрований словник для вивчення відповідних тем у шкільному та вишівському курсах англійської мови.

Для тих, хто практично досконало знає іноземну мову, створено додаток «Англійська мова Advanced». Розробник – SeniorWheelDeveloper. Кількість скачувань – понад 100 тис. разів. Цільова аудиторія – якнайширша («Для всіх вікових груп»).

На сьогодні працює версія 0.1.0, яка була запущена 29 липня 2018 року. Необхідна версія Android – від 4.4 і вище.

Головна мета додатка – розширити лексичний запас користувачів, які прагнуть підвищити рівень володіння англійською. Подано понад 100 лексем, які необхідно знати тим, хто прагне отримати рівень Advanced. Матеріал можна використовувати під час вивчення англійської мови студентами відповідного рівня як додатковий до основного матеріалу підручника.

Чудові можливості для розширення лексики надає застосунок «Англійські слова A1 – C1: 2Shine». Постачальник – Mobiteach LLC.

Вікові обмеження відсутні. На даний момент функціонує версія 0.2.1, оновлена 27 грудня 2022 року (перший випуск – 10 лютого 2022 р). Потребує операційної системи Android від 8.0 і вище. Застосунок має високий користувацький рейтинг – 4,7 з максимальних п'яти балів. Потенційному користувачеві доступно майже 5 тис. відгуків тих, хто вже вивчав англійську за допомогою цього застосунка. Гасло додатка – «Англійська мова – вивчайте швидше!» (<https://play.google.com/store/apps/details?id=english.learn.learning.words.vocabulary.beginners.advanced.a1.c1.b2.b1.elementary.lessons.course.speak.level.practice.free.app&hl=uk&gl=US>).

Додаток є самовчителем, спрямованим на розширення лексичного запасу користувачів. Розробник підкреслює, що застосунок може бути корисним як під час навчального процесу як додатковий матеріал, так і як спосіб самостійного опанування мови.

Перевагою 2Shine є наявність слів усіх рівнів: від Beginner (Початковий) (A0) до Advanced (Просунутий) (C1-C2 vocabulary), тобто розробники спирались на рівні CEFR (Common European Framework of Reference, що перекладається як «загальноєвропейські компетенції володіння іноземною мовою»).

Розробники надають можливість:

«– вчити нові англійські слова легко і природно;

– не тільки дізнаватися значення, а й використовувати нові слова в реченнях;

– у найкоротші терміни освоїти слова просунутого рівня;

– підготуватися до ділової поїздки або співбесіди, навчитися спілкуватися на найпоширеніші теми;

– вивчити нові слова та запам'ятати не тільки написання, а й звучання англійських слів (<https://play.google.com/store/apps/details?id=english.learn.learning.words.vocabulary.beginners.advanced.a1.c1.b2.b1.elementary.lessons.course.speak.level.practice.free.app&hl=uk&gl=US>).

У кожному рівні – 24 теми, що охоплюють програму вивчення іноземної мови у виші. В основі додатка – концепція «edutainment», яка дозволила створити картки зі словами, розробити особливу систему повторення, яка сприяє легкому запам'ятовуванню лексики. Також є можливість збирати «монетки» і таким чином створювати собі певний рейтинг. На початкових рівнях передбачено переклад лексики, на більш високих такої функції немає, відтак користувач активніше використовує свої когнітивні навички. Є можливість набути практичних навичок в аудіюванні, визначенні значень слів, правописі. Наприкінці користування додатком можна пройти тест і отримати сертифікат. Таким чином, додаток може стати у пригоді викладачам і студентам вишів, сприятиме вдосконаленню мовних компетенцій студентів.

Ще один цікавий словниковий самовчитель – Mnemonic Word від Oleksii Kudria. Застосунок було скачано понад 100 тис. разів, він відрізняється надзвичайно високим користувацьким рейтингом – 4,9 балів з максимальних 5. Цільова аудиторія – від 10 років. Уперше в прокат додаток було випущено 16 жовтня 2019 року, наразі функціонує версія 5.8.3, що вийшла 10 грудня 2022 року. Для нього потрібна версія Android – від 4.4 і вище.

Розробник підкреслює, що застосунок буде корисний людям з будь-яким рівнем англійської. Для початківців передбачено найбільш вживані лексеми, груповані за курсами, розміщені у розділах «Моя перша тисяча англійських слів» та «Глосарій». Ті, хто має непоганий рівень англійської, можуть скористатись добіркою з 20 тис. слів та словосполучень, щоб збільшити свій індивідуальний тезаурус. Уся лексика згрупована за темами і рівнями.

В основі додатка лежить концепція інтервального повторення, базованого на кривій забуття Г. Еббінгауза. Застосунок також пропонує:

- систему нагадувань;
- календар повторень;
- тестування;
- комплекси вправ;
- найбільш популярні переклади слів;
- можливість створювати власні картки слів;
- вікторини;
- транскрипцію слів англійською
- асоціативні картинки;
- озвучені британською та американською англійською лексеми;
- приклади вживання слів у різних значеннях з перекладом та озвученням чоловічим або жіночим голосом.

Автори підкреслюють: «Щоб ви могли швидко сформувати власні англійські списки, ми передбачили кілька зручних методів: автоматичний та індивідуальний підбір слів із тематичних англійських глосаріїв, формування списків зі скопійованого тексту, додавання слів із вбудованого англійського словника. Розділ «Ваш словниковий запас» допоможе зібрати в одному місці всі вивчені вами англійські слова та оцінити досягнутий прогрес у цифрах» (<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.mnemonicrn&hl=ru&gl=US>).

Тобто користувачам пропонується досить потужна розробка, яку без будь-яких складностей можна використовувати під час вивчення іноземної мови студентами різних рівнів, які вивчають відповідні теми, пропоновані основним підручником.

Застосунок «Вчити англійську» компанії Albcoding має більше 100 тис. скачувань, призначений для всіх бажаючих вивчити англійську. На сьогодні чинною є версія 2.2.0, останнє оновлення вийшло 24 вересня 2022 року (перша версія датована 5 листопада 2018). Потребує версії Android від 4.0 і вище. Застосунок безкоштовний, дозволяє вправлятися у читанні, розмовному мовленні, письмі та аудіюванні. Це можна зробити у передбачених розробниками категоріях: алфавіт, граматики, цифри, слова та фрази щоденного вжитку, дні тижня, місяці, пори року, у домі, на роботі, під час поїздки, у ресторані, у лікарні, у магазинах, спорт, висловлюйте почуття.

Користувач має можливість перевірити і покращити свої знання текстів різних типів, працювати разом з друзями над вивченням англійської, спілкуватись у групах та змагатись між собою (<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.albcoding.learnukrainianenglish&hl=ru&gl=US>).

Привертає увагу додаток «Gramaro: Вчити англійську». Розробник – Serhii Baraniuk. Застосунок було скачано понад 10 тис. разів. Цільова аудиторія, як і у багатьох інших ресурсів – необмежена («Для всіх»). Вихід у прокат датований 2 вересня 2022 року. Поки що функціонує лише одна версія застосунка.

Визначною рисою застосунка є акцентування на вивченні саме граматики. В основі – технологія Fast Brain. Понад 60 правил граматики англійської мови, що обіймають широке коло тем, дозволять користувачеві розібратись із граматичними нюансами мови за трьома рівнями складності. Актуальний підхід «edutainment» втілено в розроблених вправах і завданнях. Наприклад, обравши певне правило, треба скласти 10 речень. Мінімальна кількість помилок підвищує отриманий бал. У межах кожної вправи є міні-самовчитель, який подає приклади використання певних граматичних явищ, їх переклад. Також є можливість відстежувати прогрес з кожного правила, виконувати завдання для інтервального повторення.

Додаток більше розрахований на абітурієнтів та студентів молодших курсів вишів (<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.gramaroapp&hl=uk&gl=US>).

Очевидно, що середовище Google дає надзвичайно широкі можливості для вивчення англійської мови студентами нефілологічних спеціальностей вишів. Значна кількість застосунків означеної тематичної спрямованості дозволяє вибрати той, що найбільш підходить конкретному користувачеві або навчальній групі та максимально використовувати можливості мобільного навчання для оволодіння іноземною мовою природно і легко.

Цифрова ера пропонує викладачам і здобувачам широкий арсенал засобів, що сприяють більш комфортному, глибокому та різнобічному засвоєнню іноземної мови. Крім того, внутрішні процеси функціонування вишів, зокрема студентоорієнтованість, висувають на порядок денний необхідність застосування таких методик і дидактичних матеріалів, що сприяють реалізації навчальних цілей і здобуття потрібних компетентностей, які б максимально задовольняли потреби здобувачів у якісному навчанні.

Висновки та перспективи подальших розвідок. В епоху глобалізації та набуття англійською статусу мови, якою спілкується практично весь світ, особливої ваги набувають сучасні методики вивчення іноземних мов та актуальний і зрозумілий цільовий аудиторії, тобто студентам вишів, дидактичний матеріал.

Розглянувши застосунки, створені для навчання англійської мови, ми дійшли таких висновків. На момент проведення дослідження (листопад 2022 року – лютий 2023) Google Play пропонував скористуватись 30 застосунками. Вони різнопланові, відрізняються багатьма параметрами і можуть бути класифіковані за: віком цільового споживача, рівнем володіння англійською мовою, експертністю розробника (серед авторів розглянутих додатків є ті, що спеціалізуються на розробці застосунків для вивчення іноземних мов та інших навчальних дисциплін вищої школи, а є і ті, хто створив один конкретний додаток, виходячи просто з власного досвіду вивчення мови), обсягом поданого до вивчення матеріалу, кількістю завдань та балом, який користувачі поставили певному додатку.

Ми поставили собі за мету розглянути застосунки, які можна використовувати під час вивчення англійської мови студентами I курсу нефілологічних спеціальностей рівнів elementary та pre-intermediate. Відтак було проаналізовано тематичне наповнення, функціонал і дидактичний потенціал таких застосунків, як: «Англійська мова вивчення» (розробник – Amisa), «ЗНО. Англійська мова». (розробник – Roman Svistel), «Англійська A1 для початківців», «Англійські слова A1 – C1: 2Shine» (розробник – Mobiteach LLC), «Англійська мова Advanced» (від SeniorWheelDeveloper), Mnemonic Word (Oleksii Kudria), «Вчити англійську» (AlbCoding), «Gramaro: Вчити англійську» (Serhij Baraniuk). Усього – 8 застосунків.

Незважаючи на значну розмаїтість, можна виокремити спільні риси, властиві усім аналізованим додаткам. Зазвичай додаток подає або граматичний матеріал, або лексичний. Окремі лексеми, словосполучення і цілі речення озвучуються носіями мови, що дозволяє засвоїти правильну вимову. Передбачено тести, які допомагають закріпити опрацьовані

теми. Застосунки переважно безкоштовні. Активно реалізується концепція «edutainment», за якої матеріал або подається в ігровій формі або закріплюється за допомогою ігрових завдань. Наприклад, це може бути завдання скласти слово з поданих літер або прочитати пропонувані варіанти лексем і вибрати ту, що відповідає зображенню, скласти 10 речень на певне обране користувачем правило. Окремі розробники передбачили можливість отримувати винагороду за виконані вправи й здобути певний рейтинг («Англійські слова A1 – C1: 2Shine»).

Беручи за основу концепцію інтервального повторення, розробники включають у додатки інструментарій, що дозволяє максимально легко й природно запам'ятовувати матеріал. Це, наприклад, можуть бути: календар повторень, система нагадувань, асоціативні картинки, вікторини, можливість створювати картки слів власноруч, транскрипція слів англійською, зразки вживання полісемантичних лексем у різних значеннях, що супроводжується перекладом та озвученням чоловічим або жіночим голосом.

Передбачено як індивідуальну, так і групову роботу у застосунках. Функцію групового вивчення англійської можна з легкістю використовувати під час аудиторних занять.

Тема m-learning є надзвичайно актуальною і вкрай широкою. Так, потребують подальшого аналізу застосунки для вивчення інших навчальних предметів вишів, дослідження сторінок соціальних мереж, що спрямовані на вивчення іноземних мов, можливості Instagram, Telegram для поглиблення знань іноземних мов та багатьох навчальних предметів, передбачених програмами вишів.

Список використаних джерел

Al-Jarf, R. (2022). Specialized dictionary mobile apps for students learning English for engineering, business and computer science. *Journal of Humanities and Education Development*, 4(1), 01–09. DOI: 10.22161/jhed.4.1.1

Farley, H., Murphy, A., Rees, S. (2013). *Revisiting the definition of mobile learning*. In *30th Annual conference on Australian Society for Computers in Learning in Tertiary Education* (pp. 83–287). ASCILITE.

Grant, M.M. (2019). Difficulties in defining mobile learning: Analysis, design characteristics, and implications. *Educational Technology Research and Development*, 67(2), 361–388. DOI: 10.1007/s11423-018-09641-4

Irudayasamy, J., Uba, S.Y., Hankins, C.A. (2021). Exploration and exploitation of mobile apps for English language teaching: A critical review. *English Language Teaching*, 14(4), 43. DOI: 10.5539/elt.v14n4p43

Klimova, B., Berger, A. (2020). *Interactive English language mobile application*. In Raj, J.S. (eds) *International Conference on mobile computing and sustainable informatics: ICMCSI 2020*. Springer Nature. DOI: 10.1007/978-3-030-49795-8_19

Kukulska-Hulme, A., Viberg, O. (2018). Mobile collaborative language learning: State of the art. *British Journal of Educational Technology*, 49(2), 207–218. DOI: 10.1111/bjet.12580

Kyrylova, O., Blynova, N., Pavlenko, V. (2023). The perspectives for mobile application use in media education. *Interactive Learning Environments*, 1–8. DOI: 10.1080/10494820.2023.2186897

Ozuorcun, N. C., Tabak, F. (2012). Is M-learning versus E-learning or are they supporting each other? *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 46, 299–305. DOI: 10.1016/j.sbspro.2012.05.110

Quinn, C. (2000). *mLearning: Mobile, wireless, in-your-pocket learning*. Linezine: Learning in the New Economy.

Şad, S.N., Özer, N., Yakar, Ü., Öztürk, F. (2020). Mobile or hostile? Using smartphones in learning English as a foreign language. *Computer Assisted Language Learning*, 35(5-6), 1031–1057. DOI: 10.1080/09588221.2020.1770292

Shadiev, R., Liu, T., Hwang, W.Y. (2020). Review of research on mobile-assisted language learning in familiar, authentic environments. *British Journal of Educational Technology*, 51(3), 709–720. DOI:10.1111/bjet.12839

Sharples, M. (2002). Disruptive devices: Mobile technology for conversational learning. *International Journal of Continuing Engineering Education and Lifelong Learning*, 12(5/6), 504. DOI: 10.1504/ijceell.2002.002148

Shortt, M., Tilak, S., Kuznetcova, I., Martens, B., Akinkuolie, B. (2021). Gamification in mobile-assisted language learning: A systematic review of Duolingo literature from public release of 2012 to early 2020. *Computer Assisted Language Learning*, 1–38. DOI: 10.1080/09588221.2021.1933540

Traxler, J. (2005). *Using Mobile Technologies to Support Learning in Sub-Saharan Africa*. In H. van der Merwe & T. Brown (Eds.), *mLearn 2005: Book of Abstracts* (p. 66). mLearn 2005.

Viberg, O., Grönlund, Å. (2012). *Mobile Assisted Language Learning : A Literature Review*. In *11th World Conference on Mobile and Contextual Learning, mLearn 2012*.

References

- Al-Jarf, R. Specialized dictionary mobile apps for students learning English for engineering, business and computer science. *Journal of Humanities and Education Development*, 2022, vol. 4(1), pp. 01–09. doi: 10.22161/jhed.4.1.1
- Farley, H., Murphy, A., Rees, S. *Revisiting the definition of mobile learning*. In *30th Annual conference on Australian Society for Computers in Learning in Tertiary Education* (pp. 83–287). ASCILITE, 2013.
- Grant, M.M. Difficulties in defining mobile learning: Analysis, design characteristics, and implications. *Educational Technology Research and Development*, 2019, no. 67(2), pp. 361–388. doi: 10.1007/s11423-018-09641-4
- Irudayasamy, J., Uba, S.Y., Hankins, C.A. Exploration and exploitation of mobile apps for English language teaching: A critical review. *English Language Teaching*, 2021, no. 14(4), p. 43. doi: 10.5539/elt.v14n4p43
- Klimova, B., Berger, A. Interactive English language mobile application. In Raj, J.S. (eds) *International Conference on mobile computing and sustainable informatics: ICMCSI 2020*. Springer Nature, 2020. doi: 10.1007/978-3-030-49795-8_19
- Kukulska-Hulme, A., Viberg, O. Mobile collaborative language learning: State of the art. *British Journal of Educational Technology*, 2018, vol. 49(2), pp. 207–218. doi: 10.1111/bjet.12580
- Kyrylova, O., Blynova, N., Pavlenko, V. The perspectives for mobile application use in media education. *Interactive Learning Environments*, 2023, pp. 1–8. doi: 10.1080/10494820.2023.2186897
- Ozuorcun, N. C., Tabak, F. Is M-learning versus E-learning or are they supporting each other? *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 2012, no. 46, pp. 299–305. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.05.110
- Quinn, C. (2000). *mLearning: Mobile, wireless, in-your-pocket learning*. Linezine: Learning in the New Economy. Available at: <https://connections-qj.org/article/mlearning-mobile-wireless-your-pocket-learning> (Accessed 10 March 2022).
- Şad, S.N., Özer, N., Yakar, Ü., Öztürk, F. Mobile or hostile? Using smartphones in learning English as a foreign language. *Computer Assisted Language Learning*, 2020, vol. 35(5–6), pp. 1031–1057. doi: 10.1080/09588221.2020.1770292
- Shadiev, R., Liu, T., Hwang, W.Y. Review of research on mobile-assisted language learning in familiar, authentic environments. *British Journal of Educational Technology*, 2020, vol. 51(3), pp. 709–720. doi:10.1111/bjet.12839
- Sharples, M. Disruptive devices: Mobile technology for conversational learning. *International Journal of Continuing Engineering Education and Lifelong Learning*, 2002, no. 12(5/6), p. 504. doi: 10.1504/ijceell.2002.002148
- Shortt, M., Tilak, S., Kuznetcova, I., Martens, B., Akinkuolie, B. Gamification in mobile-assisted language learning: A systematic review of Duolingo literature from public release of 2012 to early 2020. *Computer Assisted Language Learning*, 2021, pp. 1–38. doi: 10.1080/09588221.2021.1933540
- Traxler, J. (2005). *Using Mobile Technologies to Support Learning in Sub-Saharan Africa*. In H. van der Merwe & T. Brown (Eds.), *mLearn 2005: Book of Abstracts* (p. 66). mLearn 2005. 75 p.
- Viberg, O., Grönlund, Å. (2012). *Mobile Assisted Language Learning : A Literature Review*. In *11th World Conference on Mobile and Contextual Learning, mLearn 2012*, 8 p.

DIDACTIC POTENTIAL OF MOBILE APPLICATIONS FOR LEARNING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Blynova Neliia, Candidate of Philological Sciences (Ph.D.), Associate Professor of the Department of Foreign Languages, Alfred Nobel University, Dnipro

E-mail: blynova.n@duan.edu.ua

ORCID ID: 0000-0003-0880-8453

Kyrylova Oksana, Candidate of Philological Sciences (Ph.D.), Associate Professor of the Department of Mass and International Communication, Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro

E-mail: kyrylova_o@fszmk.dnu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0001-5393-0138

Dolzhenko Maryna, Candidate of Pedagogical Sciences (Ph.D.), Associate Professor of the Department of Foreign Languages, Alfred Nobel University, Dnipro

E-mail: dolzhenko.m@duan.edu.ua

ORCID ID: 0009-0005-5028-3381

DOI: 10.32342/2522-4115-2023-1-25-20

Keywords: m-learning, edutainment, mobile application, foreign language, competence, didactic material, didactic potential, grammatical material, lexical material.

The article is devoted to the didactic potential of mobile applications for learning English as a foreign language by students of non-philology specialties. Since mobile learning acquires complex and systemic features, it is extremely important to investigate specific means that contribute to the implementation of educational tasks and the acquisition of necessary competencies by students getting higher education.

The purpose of the article is to review existing mobile applications designed for learning English as a foreign language by Ukrainian students in order to determine their didactic potential.

Research methods: the analysis of sources on the topic of research made it possible to understand the state of development of the topic, the main directions of domestic and foreign research on mobile learning; descriptive provided an opportunity to generalize the experience gained during reconnaissance; synthesis of the obtained data contributed to the conclusion of the research concept and its implementation.

The didactic potential of mobile applications in learning English as a foreign language is considered. A number of mobile applications offered by Google Play were analyzed, and it was determined that they can be typologically classified according to various characteristics (age of the target audience, level of foreign language proficiency, developer expertise, amount of processed material, number of downloads and the score with which users rated a certain application). The applications that can be logically and naturally introduced into the educational process of students of the 1st year of the elementary and pre-intermediate levels were analyzed. 8 applications were considered.

As a result of the research, it was found out that despite the considerable diversity of the analyzed applications, their common feature is the implementation of the "edutainment" concept, in which educational goals are achieved by combining the game form and the educational component of the material under consideration. Application developers pay the most attention to grammatical material and thematic vocabulary. Learned topics can be consolidated with the help of tests, often presented in a game form. An indisputable positive point is that the studied lexemes, grammatical constructions and whole sentences are voiced by native English speakers.

Based on the concept of interval repetition, the developers include tools in the applications that allow students to memorize the material as easily and naturally as possible. These can be, for example: a repetition calendar, a reminder system, associative pictures, quizzes, the ability to create word cards by your own, transcription of words in English, examples of the use of polysemantic lexemes in different meanings, accompanied by translation and voiceover in a male or female voice.

Both individual and group work is provided in the applications. The function of group English learning can be easily used during classroom classes.

Mobile applications are a powerful resource that a teacher can refer to when dealing with specific topics. It is convenient for the student to use mobile applications outside of class time, consolidating information learned from textbooks and expanding it with the help of material provided in the course. However, mobile applications in no way replace the main textbook, being only one of the varieties of didactic material which is modern, relevant and understandable for a modern student of higher education.

Одержано 05.01.2023.